

BUS

BARNENS OCH UNGDOMARNAS SKÄRGÅRD

Bladet

- Att bo i skärgården (sid 5)
- BUS-träff i Nagu (sid 6-7)
- Åländsk högtid (sid 14)
- Svensk/svensk ordlista (sid 15)

Barnens och ungdomarnas skärgård

Projekt BUS är ett interregionalt projekt för att utveckla delaktighet, skärgårdsidentitet och gemenskap för skärgårdsungdomar i Stockholms, Ålands, Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdsområden.

Projektets huvudmålgrupp och aktörer är ungdomar mellan 13-19 år. Sekundärt nås även barn och vuxna. Projektets språk är svenska. För projektets koordinering och ekonomi ansvarar Region Åboland. För planering, verksamhet och innehåll ansvarar dessutom SKUNK på Åland och SIKO i Stockholms skärgård.

Projektets styrgrupp har deltagande ungdomsrepresentanter från samtliga regioner.
Projektets webbsida: www.moja.nu/bus

Region Åboland

Webbsida:
www.regionaboland.fi

BUS projektledare:

Carina Gustafsson
+358 (0)50 430 1192
carina.gustafsson@parnet.fi

Administration/ekonomi:
Siv Holmgren
+358 (0) 400 567 524
siv.holmgren@parnet.fi

SKUNK

Webbsida:
www.skunk.aland.fi

BUS projektledare

Lotta Angergård
+358 (0)400278 869
lotta.angergard@skunk.aland.fi

och
Mia Hanström
+358 (0) 400 784 871
info@skunk.aland.fi

SIKO

Webbsida:
www.siko.org.se

BUS projektledare

Agneta Österman
+46 (0)70 381 90 85
agneta.osterman@siko.org.se

och
Jonas Linell
+46 (0)750 58 54
jonas.linell@siko.org.se

Redaktion och skribenter

Redaktion:

- Linnea Sundblom (Föglö)
- Heidi Jansson,(Pargas)
- Tove Asplund (Pargas)
- Matilda Ingman (Ornö)

Artikelförfattare:

- Felicia Hansen, Houtskär
- Caroline Thörnroos, Lappo
- Elin Thomasson, Kökar
- Matilda Ingman, Ornö
m.fl

Omslagsfoto:

Rebecka Englund, Brändö
Övriga bilder i tidningen har tagits av deltagare på respektive arrangemang.

Faktarutan

Upplaga: 5 000 ex
Spridningsområde: Stockholms skärgård, Ålands skärgård samt Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdsområden.

Tryck: Princo Berghs

Nästa nr:

Manusstopp: 15 februari
Redaktionsträff: ca 20 feb
Utgivning: mars 2007

BUS-bladet ges ut inom ramar för projekt BUS (se ovan).

Fler redaktörer sökes

Vi söker ytterligare några redaktörer till kommande nummer. Som redaktör får resa på redaktionsträffar och sammanställa tidningens innehåll med hjälp av de bidrag som kommit in från olika skribenter. (Givetvis får du skriva själv också om du vill.)

Bidrag till tidningen

Alla bidrag i form av text och bild skickas med e-post till din lokala projektledare som också kan svara på frågor om redaktörsuppdraget.

att vara ung i skärgården

Hur är det egentligen att bo och leva i skärgården som ung?

På vilket sätt ser skärgårdsungdomarna på sitt boende i skärgården

Hur ser stadsborna på livet i skärgården?

Frågor utan svar

Det är en del frågor vi ibland kanske frågar oss själva. Det finns egentligen inget korrekt svar på de här frågorna. Alla tycker olika och alla svar är lika rätt.

En fråga som togs upp på BUS - träffen i Nagu när vi hade debatter var, blir skärgårdsungdomarna mognare på när de slutar högstadiet och fortsätter sin utbildning i stan? Ca hälften tyckte att vi på olika sätt blir mognare då vi måste ta ansvar för mat, hushåll, och bo ensamma.

Flytta hemifrån tidigt

Det stora steget är såklart att flytta och skiljas från vänner och släkt då det inte alltid är så lätt att komma hem varje helg.

Den andra gruppen menade

att det är lättare att bo i staden då man har närmare till det mesta, kortare skolväg och att man faktiskt befinner sig i "civilisationen." En annan fråga är att; är det tryggare att bo i skärgården? Gruppen delades på ungefär hälften.

Olika sorters skärgård

Spridda kommentarer hördes från de olika grupperna men det som den ena gruppen sa får oss att tänka efter: -" Alla bor vi i olika skärgårdar, en del med bara några grannar andra med lika mycket ljud och människor runt omkring sig som i storstan."

Inga bankrånare

I skärgården har det nästan aldrig hänt att någon som är ute blivit våldtagen, rånad

eller liknande händelser då det inte finns så mycket för t ex. bankrånare att roa sig med.

Men går det egentligen att jämföra olika skärgårdar? Precis som vi kom in på bor vi alla i olika skärgårdar. Allt från några grannar till flera tusen invånare på en ö. Men en sak har vi alla gemensamt, alla bor vi skärgården och jag tror att åtminstone de flesta, liksom jag gillar livet bland öar, skär och havet.

/Caroline Thörnroos

Fotografi: Rebecka Englund Brändö

Resan till Åland

Fem ungdomar från Korpo och Houtskär Krista Gröndahl, Ki Fagerlund, Felicia Hansen, Samu Salmesvirta och Niklas Jansson åkte iväg på ett Idrottsläger till Åland 29.9-1.10 med BUS

Resan till Godby

Alltihop började med att vi åkte från skolan till Åbo. Vi åkte med Silja Line till Långnäs. Därifrån körde vi en dryg halv timme innan vi kom fram till Godby, till ett Vandrarhem (stället där vi bodde). Klockan var så pass mycket att vi genast somnade.

Väntan på ålänningarna

På lördag morgon vaknade vi passligt tidigt. När vi gjort oss i ordning gick vi till frukosten som var i samma hus som idrottshallen och simhallen. När vi ätit gick vi en sväng till en affär och såg om det fanns något intressant att köpa. Sen blev klockan så pass mycket att vi satte oss ner och började vänta tills ålänningarna skulle komma.

Vi blev 14 stycken när alla hade kommit. När vi alla var

Hela truppen som var på lägret. Skribenten Felicia står i mitten med en gul T-skjorta på sig.

samlade gick vi och äta lunch. Sen börja själva lägret, de första vi gjorde var och presentera oss för varandra. En dryg timme senare simmade vi och det var jätteskojigt.

Film och popcorn

På kvällen såg vi på film (inte jag för jag var borta), och åt popcorn. På söndagen börja vi med att äta frukost och lite senare hade vi en timmes vattenaerobics och en timme frisim. Ungefär klockan ett började vi med boxercise, vilket jag tycker var det skojigaste vi gjorde.

Skojigt veckoslut

Sen var det bara några timmar för oss Houtskär och Korpobor kvar tills vi skulle åka hem med Viking Line igen. Så där gick ett veckoslut och de var de skojigaste veckoslut jag varit med om på länge.

Felicia Hansen

Lägret ordnades av SKUNK som är en intresseorganisation för ungdomar i skärgården.

En bild från flickornas skärgårdssählylag. Varje år spelas det en sählyturnering (innebandy på åländska och rikssvenska) mellan skärgårdskommuner i Egentliga Finland.

Bland många lag vann i år Dragsfjärds kommun, de vann alla sina matcher.

att bo i skärgården

åsikter från 24 ungdomar mellan 13-18 år från Kumlinge, Kökar, Föglö och Brändö på SKUNKs kulturseminarium 06.

Positivt

- lugnt och skönt, inte stressigt
- när man kommer hem är lugnet uppskattat
- nära till vattnet, fin natur
- ingen polis
- inga långa avstånd
- ofta bor slakten nära
- mycket gemenskap mellan skärgårdsungdomar i stan, alla sitter i "samma båt"
- vi blir "vuxna" klarar oss själva tidigt
- låg brottslighet
- man umgås över årskursgränserna i skolan
- får flytta hemifrån tidigt
- fisket
- simma på sommaren
- när man känner varandra kan man hjälpa varandra, man ser varandras behov lättare
- man blir slitstark - inte bortskämd
- får friskt liv - friskluft, är ute...
- utrymme att göra bort sig
- inge trafik
- frihet genom att det är låg kriminalitet, man kan röra sig fritt

Negativt

- avstånd
- skvaller "tanter" (både gubbar och tanter)
- svårt att träffas över kommungränserna
- färjorna dåliga
- långa restider
- fördomar mot skärgårdsbor (vi är bönder, knäppa, blåsigt)
- samma få personer i skolan, aldrig nya människor
- för lite folk
- bussen för dyr, över 6 euro (det är billigare att åka till Sthlm!!!!)
- dåligt utbud av fritidsaktiviteter
- insnövade och rasistiska (många skärgårdsbor är)
- man kan inte välja vilka man vill umgås med
- isolerat
- lärarna kräver att man skall umgås med alla
- att beställa varor är långsamt, och omständligt
- för få jobbomöjligheter
- ingen polis som bryr sig om det som är viktigt t ex fyllerörningar
- dyrt att handla
- tjafs om de mesta
- ingen simhall eller idrottsutövningsmöjligheter
- man blir betraktad som en speciellgrupp, när man skärgården eller från Föglö liknande hör man sällan om Jomala eller M-hamn
- att flytta hemifrån vid 16 års ålder utan stöd
- vi är som 5:e hjulet under vagnen
- vi är jobbiga som hävdar att vi ska bo i skärgården

Intressant

- skärgårdspolitiker borde ta med ungdomar på möten och beakta deras åsikter
- vulkan på Kumlinge
- lägre bussavgift för skärgårdsbor
- Mats P - president på Åland
- större politiskt inflytande från skärgården, vilka representerar skärgården i politiken?
- sommarläger längre än en vecka
- gör Kumlingeflygfält till go-cart bana, dragracing eller halkkörnings plats
- snabbare bredband till alla
- äventyrsbad
- replokaler i alla kommuner
- bio i kommunerna
- fågeljakten tillbaka
- ändamålsenliga ungdomslokaler
- bättre förbindelser mellan kommunerna, fler avgångar spec. på sommaren.
- mer taxi (kollektiv) verk-

Första BUS-träffen Resan till Nagu

Jag kom i kontakt med BUS tack vare att min pappa fick ett mail som han vidarebefordrade till mig. Detta mail handlade om en träff i Nagu, Finland, för ungdomar från skärgården. Jag tyckte att det lät intressant och tvekade inte länge att anmäla mig.

BUS står för Barn och Ungdomars skärgård och är ett projekt med syfte att "utveckla ungdomars delaktighet och skärgårdsidentitet," som startades i somras i år för Sveriges del, men verksamheten har varit igång tidigare bland annat i Finland.

17 st från Sverige

Totalt var vi sjutton deltagare och två ledare från Stockholms skärgård som träffades på Viking-terminalen på morgonen den sjätte oktober för att tillsammans åka till Nagu.

Inte förrän sent på kvällen kom vi äntligen fram till Gammelgård på Nagu, efter att varit på båten hela dagen. Då hade vi hunnit med mycket, äta på buffén, köpa godis

Resultat från T-shirtverkstan

Gammelgård på Nagu där vi bodde under lägret

men också lärt känna varandra och prata lite om Stockholms skärgård och vad vi ville berätta om den för de från Åland och Finland, samt hunnit sitta och vänta på att få gå av i över en timme till följd av att Agneta glömt ställa om sin klocka.

Tidig väckning

På lördagen var det väckning klockan åtta, vilket många nog tyckte var för tidigt, men det var mycket som skulle hinna göras, och inte var vi där för att sova inte!

Efter frukost och lite presentationslekar promenerade vi gemensamt till Framnäs där dagens Workshops skulle äga rum. Det var skärgårdsrelaterade aktiviteter, såsom motorbåtskörning, ridning, segling och fotografering som vi fick välja mellan.

Vi var ganska trötta när vi gick mot Gammelgård igen, på eftermiddagen, efter att ätit lunch och deltagit i ännu

en workshop, och att det började regna var inte precis mer uppiggande. Men det var trevligt i alla fall, och då hade jag börjat prata med

Regnig promenad från Framnäs

folk från Finland och Åland, så vi hade intressanta diskussioner om skolsystem och hurvida det var den svenska eller finlandssvenska dialekten som egentligen var svårast att förstå.

Sagostund med Lennart

Efter middagen presenterade vi varandras skärgårdar och på kvällen blev det "sagostund" med spökhistorier. Vi lyssnade spánt på sagorna, och det tog oss en stund att förstå att folk försvann och att vi som satt

Biljardbordet var flitigt använt

klar, och spåret slutade på vinden till en lada där vi alla fick pannkaka.

På söndagen var det diskussioner och lagarbete, innan det plötsligt var dags för alla att åka hem. Tiden hade gått alltför fort.

Detta var ett mycket intressant läger att åka på, och det mest intressanta var helt klart att träffa andra som var mer eller mindre i samma situation som en själv.

"Vad är det att bo i skärgården—drama i tre akter..."

Med hjälp av ficklampa fick vi alltså ta oss runt Gammelgårds marker, från spökvinden till det nedbrunna sinnessjukhuset, och till sist fick vi även träffa Lennart själv. Det var ganska läskigt, fast Lennart var snäll så

Ficklampa och pannkaka

klart, och spåret slutade på vinden till en lada där vi alla fick pannkaka.

Tandemskidåkning—kul men jättesvårt

Diskutera lösningar

Att se att det fanns de som hade mer än en och en halv timmes väg till skolan, och att man faktiskt inte var ensam om att tycka att det fanns alldeles för lite för ungdomar att göra på sin ö, och att prata med dem och diskutera lösningar.

/Matilda Ingman

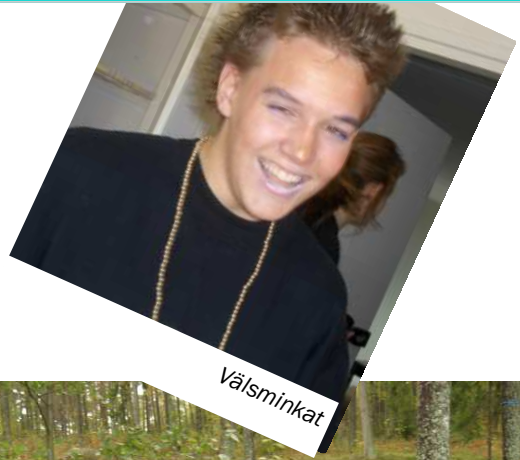

en liten bildkavalkad...

Glada miner i matkön på Nagu

Välsminkat

Lagtävling i Framnäs på Nagu

Samhällspåverkan—workshop på Uncan/Mariehamn

Anteckningsflit

En hästkyss på Utö

Skärgårdspresentation på Nagu

...Från olika BUSTRÄFFAR

Avkoppling på Sandhamn

Discokväll på Utö

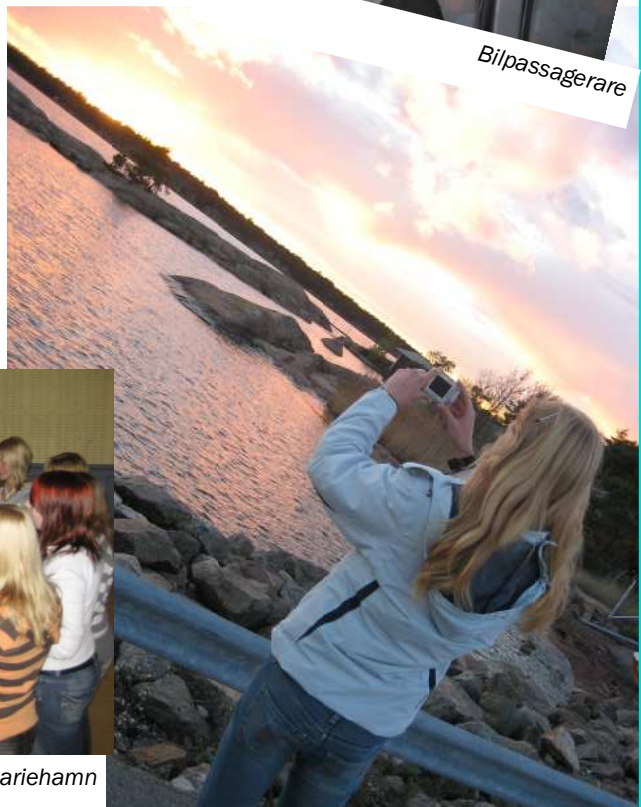
Kuddkrig på Nagu

Företagsprat på Sandhamn

Bilpassagerare

Vackra skärgårdsvyer att föreviga

Namnleken på Uncan i Mariehamn

"Tänka själv-grupper" i Nagu

Ungdomarna i Nagu delades in i grupper om fem till sex ungdomar. I alla grupperna var det ungdomar från alla tre skärgårdsdelar. Ungdomarna fick fem frågor att fundera på.

1. Vilka frågor som berör ungdomar skulle ni vilja ställa till beslutsfattare/politiker?
2. Hur och med vad kan ungdomar i våra olika skärgårdsdelar samarbeta.
3. Vad skulle ni vilja göra på en stor ungdomsfestival med 100- 150 ungdomar på sommaren?
4. Vad är skärgårdsidentitet?
5. Vad sysslar ungdomarna med i skärgården om 20 år?

Fråga ett:

- Vilka aktiviteter skulle vara möjliga att få till kommunen?
- Varför använder vuxna alltid pengar och tid som undanflykter?
- Vuxnas röster hörs mera, varför?
- Varför satsas det inte mer på framtiden = ungdomar!
- Hur tycker beslutsfattarna att man kan utnyttja hemorten för ungdomarna?
- Hur prioriterar ni saker, väljer ni det som är billigast eller det som de flesta ungdomarna vill ha då det gäller ungdomsfrågor?
- Tycker du att du tänker på ungdomar i dina beslut?

Fråga två:

- Ungdomarna i de olika skärgårdsdelarna kan tillsammans prata med beslutsfattarna, då kanske de skulle lyssna.
- Ungdomarna kan få idéer från andra kommuner och på så vis förbättra sin egen kommun.
- Genom att flera aktiviteter ordnas ute på små öar så det samlas flera människor som kan bilda t.ex. lag.
Det skulle kunna finnas en egen Internet sida för ungdomar i skärgården (med forum, artiklar)

- Ordna fortsättningsläger så att man kan träffas på nytt.
- Bus träffar och andra olika träffar.
- Samarbeta med BUS tidningen.
- Åka på BUS och SKUNK läger.

Fråga tre:

- ALLA grupper ville att lokala band från alla tre skärgårdsdelar skulle uppträda på festivalen.
- Olika workshops önskades som musik, sport. Vattenworkshops, manikyr, mekaniska workshops, segling, båtar.

"Vi var unga för 20 år sedan, vi vet hur ni känner" kan vi säga som beslutsfattare."

- Sport aktiviteter med blandade lag.
- Lekar där alla är tillsammans.
- Strandparty.
- Debatter och lekar
- Skumdisco.
- Det skulle vara en vecka.

Fråga fyra:

- Detta var en svår fråga som vissa grupper lämnat obesvarad med ett ?
- Frihet

- Vatten
- Typ att man är från skärgården och utnyttjar det skärgården har.
- Båtar och isbilar
- Orörda områden
- Människorna är: öppna, snälla, gästvänliga, praktiska, självständiga, glada.
- Att leva och bo vid havet.
- Att känna friheten och den friska luften.
- Tryggheten att bo i skärgården.
- Möjligheten att segla.
- Beteendet, tolka som ni vill.

Fråga fem:

- Samma som nu
- Det kommer att finnas mera förbindelser till öarna längre bort, om inte så bor det mindre folk på dessa öar.
- Det är mera tekniskt... industrialiserat.
- Det kan vara jättepulärt att flytta till skärgården när städerna är så överbefolkade.
- Det finns inga ungdomar i skärgården om 20 år.
- De ställen i skärgården som är lite större blir städer, medan mindre ställen blir obefolkade.
- I stort sett detsamma som vi gör nu, det är mindre skog och mera byggnader.

SKUNK:S Påverkansseminarium

SKUNK anordnade ett så kallat Påverkansseminarium i Mariehamn den 11-12 november. En liten svensk trupp beslöt att åka över för att ta del av arrangemanget

Klockan 12.45 på fredagen den 17 nov möttes en liten skara svenskar på Cityterminalen i Stockholm för att åka med buss till Kapellskär och sedan med Ålandsfärjan till Mariehamn dit vi anlände framåt kvällen. Inkvartering på Uncan – ungdomsgården centralt mitt i stan och därefter lekar och "bekantning" tills det var sovdags första natten.

Techgroup och påverkansarbete

Nästa förmiddag kom Techgroup Sveriges yngsta och coolaste ungdomsorganisation berättar om vad de gör, hur de gör, vad de gör och varför de gör det!

Därefter presenterade "Barnens och Ungdomarnas Åboland" sin Framtidsnyckel, ett påverkansverktyg. Eftermiddagen ägnades åt

Oskar och Minna överlämnar Framtidsnyckeln till Talman Barbro Sundback på Ålands lagting

workshops med bland annat påverkansarbete och media som rubriker. På kvällen blev det filmvisning och redovisning.

Träffa talmannen

Nästa dag gick vi till Ålands lagting där vi träffade talman Barbro Sundback. Hon berättade om Ålands historia och visade en fin målning på väggen i lagtinget. Sen fick vi besöka plenisalen och även träffa några medlemmar i landskapsregeringen. Ett trött svenskgång åkte hem med Ålandsfärjan på söndag kväll.

Buffémiddag

Linus, Mathias och Erik – svenska deltagare i Mariehamn

En efterlängtat buffémiddag (med många efterätter...) och slutligen bussresa från Kapellskär till Stockholm och vars och ens hem. Och sömn...

Företagsträff i Sandhamn

(citat från deltagare)
"Jag som ungdom hade inte så mycket med dom här frågorna att göra men ungdomar borde bli mer involverade i hur småföretagen får jobba. Hur allt i företagsvärlden på öarna fungerar.

Det kanske skulle vara en bra idé att ha några föredrag i skolorna om detta så att informationen går ut till "framtiden". Alltså vi ungdomar! Det skulle vara roligt och jag tror att företagen skulle tjäna på det."

Läs mer om företagsträffen i nästa nummer.

Återträff på Utö

Flera från Nagu-träffen önskade sig en återträff. Tack vare storartade insatser av en förälder på svenska Utö blev detta verklighet den 18-19 nov

Vi blev hämtade i Långnäs av Lotta Angergård, som är Åländsk projektledare, tog Ålandsfärjan över till Kapellskär, och buss upp till Stockholm. Ganska trötta efter resan gick vi till vandrarhemmet i Gamla Stan där vi bokade rum. Men där fanns ingen nyckel. Så Lotta ringde till värden, som sa att han inte visste någonting alls om oss. Men, eftersom Lotta fixar allt, så sov vi på hennes gamla jobb ett par hundra meter därifrån. Puh.

Möte på Cityterminalen

Lördagen började alldeles för tidigt, enligt min finsk-ställda klocka. Vi packade ihop och gick till Cityterminalen där vi träffade de svenska ungdomarna. Vi var kanske lite blyga, eftersom vi inte träffats på ett tag. Men, hur blyga vi än var, så tog vi oss till Utö tillsammans. Vi blev mottagna på bryggan av Kalle, som bor på Utö. Vi blev visade till hotellstugorna där vi skulle bo. Sedan blev vi guidade runt hela holmen, vi såg gruvorna, kvarnen och lerpölarne. På cykel. Sedan trampade vi till Utö skola.

Gudomlig lunch

Den gudomliga lunchen lagades av Kalles mamma Titti och hans syster Ellen. Därefter såg vi en liten film om segling i våra skärgårdar,

Titti och Ellen fixade gudomlig mat

och sedan bröt diskussionerna ut. Och vi kom till slut fram till att utan skolorna skulle det inte finnas folk på våra små öar. Stenar för turisterna att så våra skolor vill vi behålla. Och så vill vi ha riktigt bredband.

Vi begav oss tillbaka till stugorna, och det var där de vilda diskussionerna utbröt. Röda byxor eller svarta byxor? Ytterst viktigt.

Tillbaka till skolan igen, för att äta middag och dansa lite med Utöungdomarna. Men då behövde vi inte un-

dersöka lerpölarne så värst noga, utan det kom en högst sympatisk man med taxi och hämtade oss.

Boten Anna och Banka Säl

Vi åt middag, och sedan smög vi långsamt ner till gymnastiksalen. Belysningen var verkligen något extra, även om musiken inte var så mycket att hurra för. (Hur många gånger orkar man höra Boten Anna på en kväll?)

Medan Alexandra blev bästis med alla dansande lågstadiel elever, tog jag det lugnt på övervåningen med kinaschack och kortspel. Efter en stund urartade dock kortspellet till något som kallas "Banka Säl". Ett spel där man ska slå varandra så hårt som möjligt och inte låta någon annan få korten. (Citat av Morgan från Runmarö: "Det är inte så hemskt att slå, det är mycket värre att bli slagen.") Jag valde

Hela Utö-gänget framför Utö skola

en butik i Houtskär

Tre vänner: Krista från Korpo, Felicia och Ki från Houtskär

En kort intervju om hur det är att ha en butik i Houtskär som ligger i den Åboländska skärgården.

-Det är väldigt stor skillnad på årstiderna och ställer stora krav på den som skall beställa varor.

Kundernas behov är det som långt bestämmer sortiment utbudet men köpmannens uppgift är också att bredda sortimentet med nya produkter, så att kunden kan välja eller pröva nya saker.

Min mamma Laila är den som sköter om beställningar-

na när det gäller livsmedel, och min pappa Håkan sköter om byggnads- och järnvaror.

På sommaren jobbar mina föräldrar 7 dagar i veckan, långa dagar, och ingen semester. Vilket kan göra det svårt ibland att umgås med familjen så mycket som man vill.

Felicia Hansen

Houtskär består av ca 700 holmar av olika storlek och har ca 670 invånare. Dessutom finns det ca 800 fritidsbostäder på Houtskär som äga av personer utanför Houtskär så där rör sig mycket folk på sommaren och är ganska tyst på vintern.

Återträff på Utö—fortsättning

Kinaschack, och Lotta spelade skjortan av oss allihop. Förutom Axel, som verkar vara den intelligentaste killen i Stockholms skärgård. Söt är han också.

På söndagen upptäckte vi en liten läcka efter att vi duschat. Alexandras jeans, som hon varligt lagt på golvet, var en enda blöt pöl och adresserna hon haft i fickan hade blivit till kladd. Synd, men det var ganska roande att se Alexandra föna sina byxor. Sen bar det av till stallet. Jag är inte särskilt hästintresserad, men jag blev ordentligt

imponerad av kvinnan som äger stallet. Ungefär hälften av oss red, vi andra såg på.

Charlotte Schröder som kunde tala med hästar

Vi återvände efter ett tag till skolan, där Anders Unosson från Skärgårdsstiftelsen berättade om verksamheten. Det var verkligen intressant, något liknande borde finnas på Åland! Alla borde ju få se skärgården.

Vi åkte tillbaka till stugorna, lite halvdeprimerade. Packade våra väskor, och pallrade oss ner till bryggan. Vi tog farväl och satte oss på båten. Sedan buss mot Kapellskär. Hemma med Ålandsfärjan runt midnatt.

Elin Thomasson

Älgjakten—en åländsk högtid

Alla ser fram emot älgjakten lika mycket. Förutom de stackars älgarna förstås.

Klockan är runt åtta på morgonen och scenen utspelar sig någonstans i den åländska skärgården; en grupp av människor i olika åldrar, iklädda röda mössor och jackor, har samlats nere i hamnen. Trots att det fortfarande är tidigt och solen håller på att gå upp, hörs inga gäspringar eller trötta klagomål— tvärtom är stämningen på topp och det ligger spänning i luften. Det är ju dags för årets älgjakt...

Älgjakten är helig

Älgjakten är något som alltid har funnits för mig. För min pappa och många andra pappor är den något heligt, en årlig höjdpunkt. Gud nåde den, som försöker hindra dem från att delta. Tyvärr råkar det sig ofta så, att denna högtid infaller samtidigt som höstlovet.

Resten av familjen har några gånger försökt övertala pappa att boka en utlandsresa den veckan. Efter mycket om och men brukar vi få med honom. Men kompromissen innebär att han måste få jaga åtminstone en dag, innan vi åker.

Inte bara män

Men nuförtiden är det inte bara männen som lockas ut i skogen i älgjakttiderna, bland alla rödklädda människor finns många barn och kvinnor. Alla har samlats

runt jaktledaren, som delar ut pass (platser) åt skyttarna och förklarar hur allt ska gå till.

Alla är lika ivriga att få sätta igång. En del längtar efter att få ställa in siktet på en stor tolvtaggare (en älg med tolv taggar på hornen) och få sätta ett välriktat skott i dess hjärta, men de flesta ser bara framemot en heldag ute i skogens friska luft.

Tomhänta jägare

De flesta har faktiskt kommit tomhänta (möjligtvis med undantag av en jaktradio). De utan gevär, kallas drevkarlar. Deras uppgift (som är den viktigaste, haha) är att driva fram älgen till skyttarna. Och det är inget lätt jobb att dreva, det vågar jag påstå efter tio års erfarenhet (näja, ditåt i alla fall).

Man får brottas med meterhöga enbuskar, bada i kärr och leka bergsklättrare. Om man har riktig tur lyckas man till och med gå vilse. Och ingen yta får lämnas odrevad, för trots att älgen är ett stort djur, är den väldigt skicklig att gömma sig. Man kan passera den på några meters avstånd, utan att upptäcka den (om man är ouppmärksam, vill säga..).

Individuella rop och skrik

För att undvika det här måste man organisera drevet så bra som möjligt; man måste hålla lagom avstånd mellan varje man i drevet och alla skall försöka att gå i samma takt. För att detta skall fungera, vilket det i och för sig

aldrig gör, måste man se till att hålla kontakt med drevkarlarna som man har på var sida om sig. Detta sker genom diverse rop och skrik, vilka är väldigt individuella.

Oregelbundna former

Men eftersom de åländska öarna och skären av någon konstig anledning ofta har oregelbundna former och inte är fyrkantiga, vilket vore mest fördelaktigt, misslyckas många gånger detta. Har man turen med sig, lyckas drevet ändå skrämra fram älgen till någon skytt, men i värsta fall är man några man mindre vid jaktdagens slut. Vanligtvis dyker de försvunna upp efter ett tag..

Trots argsinta buskar, vattenfyllda gummistövlar och regnrusk är älgjakten en glad tillställning, som ger många glada minnen. Ändå fram till nästa älgjakt diskuteras fjolårets händelser och bravader. "Minns ni när vi tappade bort Andreas.." eller "kommer ni ihåg hur vi letade efter en skadskjuten älg i två dagar?".

Alla är lika viktiga

Men bäst av allt, är nog den glada stämningen och sammanhållningen. Alla, både åttaåriga drevflickor och skyttar i sextioårsåldern, är lika viktiga för att älgjakten ska ge någon utdelning.

/Josephine Thörnroos

En båt (absolut ingen färja!)

Finlandsbåt, eller var det färja ;-)

Åländsk färja (ej båt)

Svensk bilfärja (ej båt)

BÅT ELLER FÄRJA?

en liten ordlista

Ids inga jåla
Pallra
Embar
Halare
Batteri

25 före 7
Hiffa
Kokis
Mopo
Kollrig

Trunklucka
Perkla
Vessa
Lavoar
Karkki

Sika bra
Kaveri
Hesa
Siddubarra
Inga

Paja
Krapula
Tä?
Kiva
Franskisar

Tokoger
Skoter
Rullhäck
Rock
Förkel

fåna dig inte
fåna sig
hink
overall
Värmeelement

5 över halv 7
förstå
Coca cola
Moped
Förvirrad

Baklucka
Svåra över något
Toalett
Handfat
Godis

Svinbra
Kompis
Helsingfors
Är det så???
Inte

Klappa
Baksmälla
Va?
Bra/roligt
Pommes Frites

Tokig
EU-moped
Rullbur
Jacka/kappa
Förkläde

Lippis
Texta
T-skjorta
Känykke
Sini-tarra

Semla
Fastlagsbulle
Sähly
Gensare
Batting

Dyna
Dynvar
Länkare
Jompa
Heippa

Fyssa
Hissa
Kemma
Hussa
Roskis

Rosk
Styrox
Myky
Ströpsel
Bykpojkar

Bykmaskin
Reve
Ha kallt
Kossu
Roddig

Keps
SMS-a
T-shirt
Mobiltelefon
Häftmassa

Smörgås
Semla
Innebandy
Tjock tröja
Tjock träbjälke

Kudde
Örngott
Gympasko
Gympa
Hej då

Fysik
Historia
Kemi
Hemkunskap
Sophink

Sopor
Frigolit
Mycket
Eluttag
Klädnypor

Tvättmaskin
Rumpa
Frysa
Koskenkorva
Oredig

Solnegång i Nagu. Bilden togs under workshop—foto

Detta händer i BUS 2007

<p>Januari 20-21 jan: Festivalplanering på Åland</p> <p>Prel: Elevrådsutb. i Sverige</p>	<p>Februari 9-11 feb: BUS-träff på Åland (tema <i>media</i>)</p> <p>Ev: Redaktionsmöte i Sverige</p>	<p>Mars BUS-bladet nr 2 ges ut</p> <p>Prel: BUS-träffsplanering i Sverige</p>
<p>April 20-22 apr: BUS-träff i Sverige (tema <i>företagsamhet</i>)</p> <p>Prel: Redaktionsmöte i Finland</p>	<p>Maj BUS-bladet nr 3 ges ut</p>	<p>Juni Prel 8-10 juni BUS-festival på Åland</p>

Dessutom blir det ett antal mindre träffar där datum fastställs senare.

Mer information om olika aktiviteter lämnas av lokala projektledare (se sidan 1) eller på BUS hemsida (www.moja.nu/bus). Alla skärgårdsungdomar är välkomna till olika arrangemang även om antalet platser tyvärr måste begränsas och även fördelas någorlunda jämnt mellan regionerna.

Till BUS-träffarna finns ca 40-50 platser totalt. Till den avslutande festivalen 100-150 platser.